

Fælles dokument om politiklagemyndigheder i de nordiske lande

Norge

Spesialenheten for politisaker blev oprettet 1. januar 2005 og har til opgave at efterforske og træffe afgørelse af tiltalspørgsmålet i sager, hvor der er mistanke om, at ansatte i politiet eller anklagemyndigheden har begået strafbart forhold i tjenesten.

Spesialenheten er ikke en del af politiet men en uafhængig organisation, som administrativt er underlagt Justitsministeriet og fagligt underlagt Rigsadvokaten.

Spesialenheten er organisert med et niveau for etterforskning og et niveau for overordnet ledelse. Chefen for Spesialenheten, som har det overordede ansvar og træffer afgørelse af tiltalspørgsmålet i alle sager, har kontor i Hamar. Spesialenhetens etterforskningsafdelinger er beliggende i Oslo, Trondheim, Hamar og Bergen.

Ansatte i Specialenheten: 35

Antal polititjenestemænd i Norge: 9550

Ansatte i anklagemyndigheden: 900

Island

Fra den 1. januar 2016 er det Statsadvokaten i Island, der efterforsker sager, hvor der er mistanke om strafbart forhold begået af en polititjenestemand i anledning af tjenesten.

Statsadvokaten i Island har udover kompetencen til at efterforske tillige tiltalekompetencen i straffesager mod polititjenestemænd. Afdelingen, der beskæftiger sig med sager mod polititjenestemænd, består af 3 efterforskere og to statsadvokater.

Med virkning fra den 1. januar 2017 er der oprettet et udvalg/ komité, der skal føre tilsyn med politiets arbejde, både når det gælder anmeldelser om strafbart forhold begået af polititjenestemænd i tjenesten, og når det gælder klager over polititjenestemænds adfærd i tjenesten. Udvalget / komitéen gennemgår alle klager og anmeldelser og beslutter, om sagen skal sendes videre til statsadvokaten, hvis der er mistanke om strafbart forhold eller til vedkommende politimester, hvis der er tale om en klage over adfærd.

Statsadvokaten og politimesteren underretter udvalget / komitéen om sagernes afgørelse.

Ansatte, der beskæftiger sig med politiklager: 4 Antal polititjenestemænd i Island: 706
--

Finland

Politiklageenheden i Finland blev oprettet i 2010 og er organiseret under Rigsadvokaten og er fysisk placeret ved Rigsadvokatembedet.

Politiklageenheden har til opgave at koordinere, udvikle og udbygge arbejdet med behandlingen af sager, hvor der er mistanke om, at polititjenestemænd har begået strafbart forhold i tjenesten.

Politiklageenheden arbejder tæt sammen med Politistyrelsen, idet politiet og anklagemyndigheden henhører under forskellige ministerier.

Enheden består af to forundersøgelsesledere(anklagere) og to polititjenestemænd, udkommanderet til Rigsadvokaten.

Enheden bliver orienteret om alle sager, hvor der er mistanke om, at en polititjenestemand i tjenesten har begået strafbart forhold. Anmeldelse indgives til de lokale politikredse, der videresender anmeldelsen til Politiklageenheden. Hvis enheden beslutter, at der skal iværksættes en forundersøgelse i anledning af anmeldelsen, sendes sagen til en lokal anklager, der fungerer som forundersøgelsesleder (15 i alt i Finland). Anklageren har, i rollen som forundersøgelsesleder, samme beføjelser som politiet . Forundersøgelseslederens afgørelser kan påklages til Rigsadvokaten.

Ansatte i politiklageenheden: 18 Antal polititjenestemænd i Finland. 7400
--

Sverige

I forbindelse med etableringen af den nye Polismyndigheden den 1. januar 2015, blev der oprettet en særlig, uafhængig afdeling til behandling af særlige undersøgelser mod polititjenestemænd og visse andre offentligt ansatte. Afdelingen for særlige udredninger (SU) har ansvaret for behandling af sager, hvor der er mistanke om strafbart forhold begået i tjenesten af ansatte i politiet, politistudenter, anklagere, dommere og visse andre offentlige ansatte. SU har således overtaget de opgaver, der tidligere var placeret i afdelingen for interne undersøgelser i Rikspolisstyrelsen, og således at SU's beføjelser og status som en uafhængig enhed er blevet udvidet i forhold til tidligere. Lederen af SU udpeges af regeringen, og SU har et særskilt budget, udmålt af regeringen. Alle ansatte i SU er fysisk placeret i lokaler, adskilt fra andre politiansatte for at betone afdelingens uafhængige status.

SU efterforsker sager, hvor der er mistanke om, at politiansatte og visse andre myndighedspersoner har begået strafbart forhold i tjenesten. Nogle færdselsforseelser er udtaget. SU forelægger alle sager for en anklager, der træffer beslutning om, hvorvidt der skal indledes en forundersøgelse. Det er den særlige anklagemyndighed (Thing), der håndterer disse sager.

Ansatte i SU: 54

Antal polititjenestemænd i Sverige: 29517

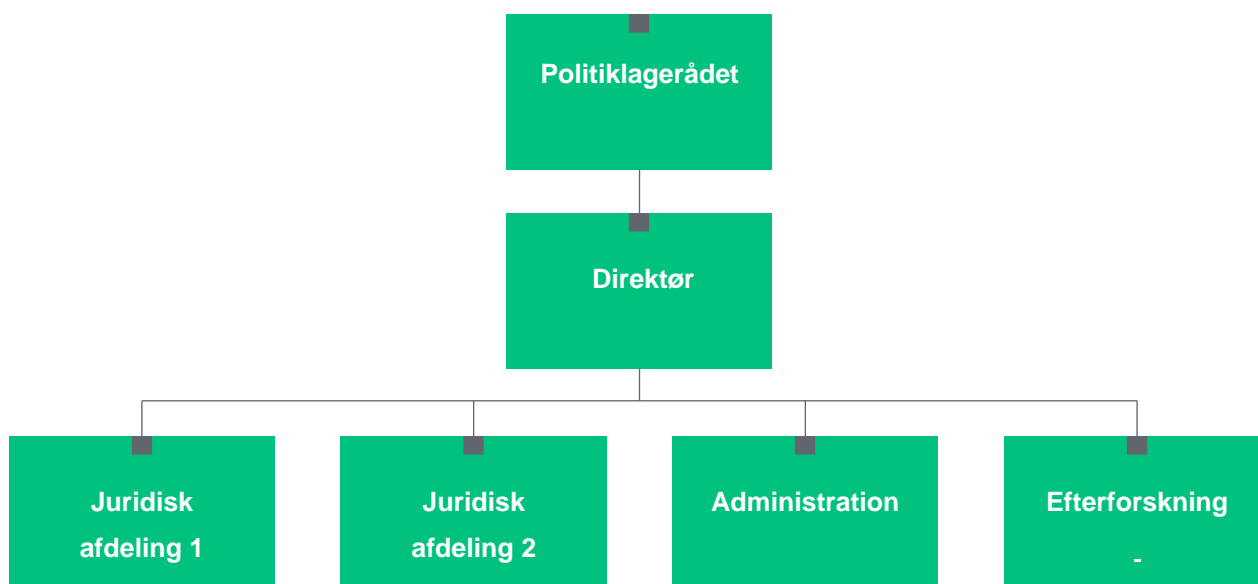
Øvrige offentlige ansatte: ca. 16000 (få sager)

Danmark

Den Uafhængige Politiklagemyndighed (Politiklagemyndigheden) er en selvstændig, uafhængig myndighed, der ledes af Politiklagerådet og en direktør. Politiklagerådet er myndighedens øverste ledelse og består af en formand, som skal være landsdommer, 1 advokat, 1 universitetslærer i retsvidenskab og 2 repræsentanter for offentligheden. Politiklagerådets medlemmer beskikkes af justitsministeren for 4 år ad gangen.

Politiklagemyndighedens daglige ledelse varetages af direktøren og sker efter de anvisninger og retningslinjer, som gives af Politiklagerådet.

Politiklagemyndighedens øvrige personale består af et antal efterforskere samt juridiske og administrative medarbejdere.

Politiklagemyndigheden har til opgave at efterforske strafbare forhold begået af politipersonale i tjenesten samt sager om personer, der er afgået ved døden eller er kommet alvorligt til skade som følge af politiets indgriben, eller mens den pågældende var i politiets varetægt.

Politiklagemyndigheden har endvidere til opgave at behandle og træffe afgørelse i sager, hvor der er klaget over politipersonalets adfærd.

Omfattet af ordningen er det politiuddannede personale i politikredsene og Rigspolitiet samt jurister ansat i politikredsene og i Rigspolitiet. Jurister i den overordnede anklagemyndighed

(statsadvokaterne og Rigsadvokaten) er således ikke omfattet af Politiklagemyndighedens kompetence.

En sags forløb afhænger af, om der er tale om en anmeldelse om strafbart forhold eller en klage over politipersonalets adfærd.

Politiklagemyndigheden råder ikke over tiltalekompetencen. Når en sag om mistanke om strafbart forhold er færdigefterforsket, sender Politiklagemyndigheden sagen samt en redegørelse til statsadvokaten med henblik på afgørelse af tiltalespørgsmålet. Politiklagemyndigheden kan i lighed med sagens parter påklage statsadvokatens afgørelse til Rigsadvokaten.

Adfærdsklager undersøges af Politiklagemyndigheden, der herefter træffer afgørelse i sagen. Politiklagemyndighedens afgørelse i en adfærdsklagesag er endelig og kan ikke påklages til en højere administrativ myndighed.

Ansatte i Politiklagemyndigheden: 32 Antal polititjenestemænd i Danmark: ca. 10500 Ansatte i anklagemyndigheden: ca. 1000
